HARGITA
MEGYE
TANÁCSA

Iktatószám: 39872 **/2021.** 03.22.

Ifjúsági és Sport Minisztérium
Oltean Csongor államtitkár részére

Tisztelt államtitkár úr!

Hargita Megye Tanácsa évek óta kiemelten támogatja az ifjúságot számos saját vagy partnerekkel közösen lebonyolított program és projekt keretében, fiataloknak szóló vissza nem térítendő finanszírozást nyújtó pályázati programon keresztül, de a különböző alintézmények által kimondottan fiataloknak szervezett programok által is, ilyen például a már jól működő Hargita hazavár (https://hargitahazavar.ro/), a Diákmunka vagy akár a Gyakornoki programunk, hogy csak néhányat említsünk.

Ezúton szeretnénk az intézményünk nevében, ugyanakkor személyesen is gratulálni az új tisztséghez, őszintén reméljük hogy az elkövetkező években együtt igazán fontos eredményeket fogunk elérni az ifjúság fejlesztésének terén.

A Hargita Megye Tanácsánál megfogalmazott irányelvek szerint a fiataloknak nem csak jövőjük, hanem jelenük is kell hogy legyen a szülőföldjükön. Ezért szorgalmazzuk évek óta – és a 2020. decemberi kormánykoalíciós tárgyalásokra, az RMDSZ vezetőségének küldött 100 pontos Hargita megyei javaslatba is belefoglaltuk –, a lakásépítési program indítását családalapító pároknak és fiatal házasoknak, támogatási rendszer kidolgozását fiatal családok részére, fiatal vállalkozókat külföldről hazavonzó állami programok kezdeményezését, továbbá javasoltuk a fiatal gazdákat ösztönző programok bővítését és az ifjú vállalkozók ösztönzését.

Alább pontokba szedve javasoljuk a következők figyelembevételét a minisztériumi programok kidolgozásánál:

RO-530140, Csíkszereda, Szabadság tér 5., Hargita megye | info@hargitamegye.ro | www.hargitamegye.ro
Tel.: +40266-207700 / Fax.: +40266-207703

I. Fiatalok foglalkoztatása

A. Az állam vállalja fel a NEET-fiatalok ügyét, a foglalkoztatási arány növelését: támogassa és segítse a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok visszatérését és beilleszkedését a hazai oktatási rendszerbe, valamint javítsa a munkavállalási lehetőségeket és körülményeket a munkaerőpiacon.
Az egyik ilyen csoport a rövid ideje munkanélkülieké, akik kevesebb mint egy éve munkakeresők, és a veszélyeztetettségi skála középén helyezkednek el. Ide tartoznak azok is, akik a járványhelyzetben veszítették el munkájukat. Számukra megoldást az **álláskereséssel kapcsolatos tréningek, az önéletrajzírásra, állásinterjúra való felkészítés** jelenthet.
A következő csoportnak, az évek óta munkát keresőknek leginkább az elévülő munkatapasztalat jelenti a hátrányt. A folyamatos álláskeresés mindemellett a motivációra és a jövőképre is kihat – negatívan. Nekik megoldást az **önismereti és készségfejlesztési tréningek** hozhatnak.

A harmadik csoportba azok a fiatalok tartoznak, akik családi kötelezettségeik miatt nem dolgoznak. Esetükben az idő és a támogatás hiánya az, amely hátráltatja őket a sikeres munkakeresésben és -vállalásban. Számukra **az online tananyagok elsajátítása ajánlott, de egyes képzéseken az ötletmegvalósításhoz, időmenedzsmenthez is jó alapokat szerezhetnek.**

A negyedik csoport tagjai a friss végzősök vagy elhelyezkedés előtt állók, ők azok, akik a veszélyeztetettségi skála alján állnak, hiszen **alapvetően készek arra, hogy munkát vállaljanak vagy tanulmányaikat folytassák**.

B.Alapkészségcsomag a fiataloknak: Javasoljuk hogy minden fiatalnak legyen hozzáférése a B kategóriás jogosítványhoz, legalább egy EU-s nyelv megtanulásához legyen forrása, digitális alapkompetenciához, széles sávú internethez való csatlakozásra legyen lehetősége; valamint kaphasson támogatást egy szakma elsajátításához.

C. Diákszövetkezetek létrehozásásra vonatkozó javaslat:
A diákmunkával mindkét fél nyerhet, hiszen a tanuló vakáció ideje alatt zsebpénzre, munkatapasztalatra és kapcsolatokra tehet szert, a cégnek pedig jó lehetőség, hogy

kiválassza és kinevelje a potenciális alkalmazottját, hiszen ma már egyre nehezebb munkaerőt találni.

Jelenleg ami romániai szabályozást jellemzi:

- A munkatörvénykönyv nem tesz különbséget a 8 órás alkalmazott és a diákmunkás között ugyanúgy munkaszerződéses viszonyban áll az alkalmazóval, a minimál fiztést kell neki megadni, ugyanakkor fiatalokról lévén szó kedvezőbb körülményeket kell biztositani: csak 6 órát dolgozhat, és éjszaka nem)
- alacsony az állami támogatás mértéke, 250 lej/hónap/diák - (OUG 60/2018-al növelték az egyes kategóriákból kikerülő munkavállalók utáni kedvezményeket, a diákok után járót kedvezményt nem), ahhoz hogy támogatásban részesüljön a cég, be kell jelentkezni a munkaerőelhelyező központban.

Ahhoz hogy ez a munkavégzési forma vonzóbbá váljon a cégek számára, valamint a diákok védelme érdekében az esetleges munkaadói visszaélésekkel szemben, szükséges a törvényes szabályozás kiegészítése és a cégeknek járó jutattás megemelése, ezért javasoljuk:

- a *1/2005 Szövetkezetekről szóló törvény* módosítását úgy hogy külön típusként kerüljön be a diákszövetkezet mint jogi működési forma, és külön fejezet tárgyalja ennek speciális szervezési és működési szabályait.

Az iskolaszövetkezet olyan speciális szabályok alapján működő szervezet, amely nappali tagozatos diákok részvételével működik, és számukra az időbeosztásukhoz igazodó munkalehetőségek felkutatásával és lebonyolításával foglalkozik. Pénzkereseti és tapasztalatszerzési lehetőségeket nyújtó munkalehetőségeket kutat fel középiskolában és felsőoktatásban tanuló tagjai számára, a munkavégzést köteles minden szempontból megszervezni és felügyelni.

A diákszövetkezetek létrehozása melletti érvek a következőek:

- a szövetkezet elvégzi a diákok alkalmazasával járó adminisztrációs munkát, jelentősen könnyítve ezzel a cégek dolgát
- figyel hogy szerződés legyen kötve írásban, pontosítva a munkavégzés körülményeit, így tudja majd ez a szervezet gyakorolni a felügyeleti szerepet, a jogszabályok betartására figyel
- a szövetkezet nyereségéből visszafordíthat egy bizonyos százalékot képzésekre, oktatási és vagy kulturális programokra.

Módosítást javasolunk arra, hogy a diákszövetkezet a nappali tagozatos diákok után ne legyen köteles társadalom biztosítási járulékokat fizetni, így a szövetkezet lényegesen kedvezményesebb bérekért tud kivállalni munkát a cégektől, ezért vonzóbb lesz ez a foglalkoztatási forma a munkaadók számára.

D.A DIÁKMUNKA portál használata és kiterjesztése: www.diakmunka.ro

2020-ban megterveztünk egy diákmunka népszerűsítését, a diákmunka lehetőségeket összesítő online platformot és applikációt.
Ehhez kapcsolódóan szükség lenne egy országos tájékoztató kampányra, ami a fiatalok munkavégzésével kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket tudatosítja, lásd 18 éven aluliak alkalmazási szabályai, napszámos munkavégzés szabályai, részidős foglalkoztatás, alkalmi munka.

További javaslataink a fiatalok által végzett munka szabályozásával kapcsolatosan:
-javasoljuk fizetett gyakornoksági rendszer kialakítását
-javasoljuk a részmunkaidő promoválását Romániában, mivel az országban ez nem egy elterjedt munkaforma
-javasoljuk a Munkatörvény módosítását oly módon, hogy a külön kedvezményt biztosítson a munkát vállaló diákoknak
-javasoljuk a mobilitás promoválását valamint olyan programcsomagok kezdeményezését amely a fiatalok továbbképzését ösztönzi

II. <u>Fiataloknak szóló támogatási rendszer kialakítása:</u>

Az alábbiakban javasoljuk a fiataloknak szóló támogatások bővítését az alábi területeken:
-az ifjúságot érintő programokra szánt finanszírozási lehetőségeket javasoljuk bővíteni
-javasoljuk hogy kapjanak adókedvezményt a gyermeket vállaló fiatal szülők
-javasoljuk fiataloknak szóló kedvezményes lakáshitelek kezdeményezését

Törvénymódosító javaslat: 57/2019, a közigazgatási törvénykönyv 108. cikkének, valamint a 362. cikkének módosítása – a fiatalok lakásépítési támogatási programját megalapozó szabályok módosítása.

III. Fiatalok oktatása

„Oktatás fiataloknak" témakörrel kapcsolatos javaslataink:
A korai iskolaelhagyás hatásainak, valamint a formális oktatási rendszer hiányosságainak enyhítése érdekében fontosnak tartjuk a nem formális tanulási lehetőségek növelését és diverzifikálását a fiatalok igényeihez igazítva, az alábbi oktatási tevékenységek által:

- önkéntesség, civil szervezetek által kezdeményezett tevékenységek,
- iskolákban végzett tanórán kívüli képzési és oktatási tevékenységek,
- az ifjúsági központok és az iskolai sportklubok nem formális oktatási ajánlatainak a bővítése,
- a fiatalok bevonása az innovatív projektek előkészítésébe és megvalósításába,
- online tanulási ajánlatok, konferenciák és szemináriumok a fiatalok által kért témákról,
- a nyelvtanulás és a transzverzális készségek (digitális, kommunikációs stb.) képzési lehetőségek biztosítása

A fentiek értelmében, kérjük a nem formális oktatási szolgáltatások kiterjesztését országos szintű programok kiírásában, amely megfelelnek a fiatalok számára kialakított nem formális oktatási kínálatnak, pl. multifunkcionális tanulási és szabadidős központok létrehozására, speciális felszerelések vásárlására, a képzési tevékenységek szervezésére, helyi klubok létrehozására lehessen pályázni.
A vidéki térségekben élő fiatalok számára fontosnak tartjuk a minőségi kultúrához való hozzáférés megkönnyítését műsorok és filmek karavánjai, civil szervezetek helyi kulturális fejlesztési projektjei révén.

A fiatalok sporttevékenységekben való részvételének növelése érdekében javasoljuk egy olyan finanszírozási rendszer elindítását, amelynek révén azok a fiatalok, akik sportolni szeretnének ingyenesen végezhessék sporttevékenységeiket tornatermekben, sport központokban és komplexumokban, sportpályákon, stb., azáltal, hogy ezeket a helyeket ingyen bocsátják az érdeklődő közönség, a fiatalok rendelkezésére.

Tekintettel arra, hogy térségünkben a román nyelv oktatása, és főleg a diákok eredményei, az egyik legkényesebb kérdés mind a mai napig, Hargita Megye Tanácsa prioritásként kezeli a kisebbségi oktatás kérdését, és fontosnak tartja az állam nyelvének elsajátítását a diákok körében. Sajnos az eddigi oktatáspolitika nem vette figyelembe a

kisebbség speciális nyelvi igényeit, és nem garantálta, hogy a magyar ajkú diákok a többségi nyelvet második nyelvként (nem anyanyelvként) tanulhassák.

A törvény adta lehetőségeket kihasználva, az új előírások alapján az előkészítőtől a VIII. osztályig kidolgozták a magyar iskolák, a magyar diákok számára a román oktatás specifikus tanterveit, melyek a nyelvi kompetenciák kialakítására, a beszélt nyelv oktatására alapoznak, ám gyakorlatba ültetésük a mai napig elmaradt.

A magyar kisebbségnek szüksége van arra, hogy specifikus nyelvi igényeinek figyelembevétele mellett tanulhassa az állam nyelvét, vagyis mindenekelőtt, második nyelvként, olyan tantervek, tankönyvek és más oktatási segédeszközök segítségével, amelyek nyelvi kommunikatív kompetenciáját olyan mértékben fejlesztik, ahogyan az adott társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális érvényesülés azt megkívánja.

IV. <u>Hargita megyei új Ifjúsági Stratégia kidolgozása:</u>

Szükség van hosszú távú, reális ifjúsági stratégia kidolgozására Hargita megyében. E stratégia kidolgozása folyamatban van a következő lépések szerint:

- ifjúsági konzultáció elkészítése online kérdőívek alapján
- fókuszcsoportos megbeszélések szervezése az EU ifjúsági irányelve szerint megfogalmazott célkitűzések kapcsán
- a végleges stratégia elkészítése.

A fent felsorolt négy témakör kapcsán előre is megköszönjük az észrevételeket, javaslatokat és tisztelettel kérjük a segítséget ahhoz, hogy a terveinket megvalósíthassuk.

Tisztelettel,

ROMÂNIA CONSILIUL JUDEȚEAN JUDEȚUL HARGHITA

Borboly Csaba
elnök

Bíró Barna Botond
alelnök

Zonda Erika
vezérigazgató

Csíkszereda, 2021. március 15.